

PRAEFATIO CONVENTVS CARTHAGINIENSIS

Carthaginiensem inter conventus iuridicos septem Hispaniae citerioris (Tarraconensem, Caesaraugustanum, Cluniensem, Asturum, Lucensem, Bracarum, Carthaginiensem) Plinius maior (nat. 3, 18) laudat. De origine conventuum amplius disseruit ALBERTINI 1923, 44–55 et 83, qui saec. I priori tribuit; postea AUCTORES aetati imperatorum Flaviorum adsignarunt (cf. ÉTIENNE 1958, 188–189; TRANOY 1981, 150–153; LE ROUX 1982, 100; EUND. 1992, 239–240) proxime autem auctores conventus ab Augusto institutos post bellum Cantabrum esse consentiunt (cf. ALFÖLDY II²/14 p. XIII; LE ROUX 2004, 355; OZCÁRIZ 2006, 44–61; ALFÖLDY 2007, 333–338; OZCÁRIZ 2013, 69–75; ABASCAL 2015c, 132–133).

Nomen conventus integrum apparet in tit. urbano huius Corporis VI 41083; etiam a Plinio (nat. 3, 9) et in divisone orbis terrarum saec. IV redacta (DIVISIO orb. 4) laudatum est, unde constat Carthaginiensem recte nominari, nec non Carthaginensem, ut tituli (cf. e. g. II 3418) et AUCTORES nonnulli antiquiores et recentiores errore tradunt. Caput conventus fuit colonia Urbs Iulia Nova Carthago (*Cartagena*, MU), sive Carthago Nova, sive Carthago Poenorum (PLIN. nat. 3, 21) sive Carthago Nova Spartaria (SVET. Galba 9), in ora maris Mediterranei sita. De nominibus et historia coloniae vide S. F. RAMALLO et AL. in: *TIR Hoja* J–30, 129–134.

Ex eo, quod conventus Carthaginiensis in parte meridionali Hispaniae citerioris situs est, Lusitania et Baetica in occidentem et ora maris Mediterranei in orientem versus eodem finitimae erant. In meridiem oppidum Murgi “Baeticae finis” a Plinio (nat. 3, 7) laudatum est et etiam provinciam Hispaniae citerioris limitat, ergo usque ad ipsum oppidum conventus Carthaginiensis attingit. In septentrionem versus regiones utraque ripa fluminis Tagi hodiernae provinciae *Madrid* et partis orientalis provinciae *Toledo* in eo conventu fuerunt usque ad confines oppidorum Mantuae, Compluti et Ercavicae conventus Caesaraugustani. Etiam inter septentrionem et orientem versus, flumen Sucro conventus Tarraconensem et Carthaginiensem dividit. Unde constat conventum Carthaginiensem inter eos Hispaniae citerioris latiore fuisse. In eo continentur hodie partes regionum quinque (*Madrid*, *Castilla-La Mancha*, *Andalucía*, *Murcia*, *Comunidad Valenciana*) et provinciarum duodecim, quae nunc sunt: *Madrid*, *Toledo*, *Ciudad Real*, *Cuenca*, *Guadalajara*, *Albacete*, *Jaén*, *Granada*, *Almería*, *Murcia*, *Alicante*, *Valencia*; in fine fasciculorum conventus titulos insularum Baliarum etiam adsignaremus.

Flumina Tagus et Sucro partem septentrionalem conventus rigant; Anas, in agro Laminitano ortum, Oretaniam transit et postea conventum Carthaginiensem Hispaniae citerioris a conventu Emeritensi Lusitaniae dividit. Baetis et Tader Tugiensi saltu conventus Carthaginiensis exorientes teste Plinio (nat. 3, 9) in oceanum Atlanticum et Mediterraneum petent. Exceptis Tago et Sucrone aquis uberrimis flumina partis septentrionalis mediaeque conventus quasi diverticula sunt et semper agris aqua deest, unde regiones provinciarum nunc *Toledo*, *Cuenca* et *Ciudad Real* dictarum a longo tempore *La Mancha* [fortasse agri aquis carentes] appellantur.

Exceptis incolis insularum Baliarum in Carthaginem Novam conveniunt populi LXV, ut testat Plinius (nat. 4, 25). In ipsis regionibus colonias quinque (Accitanam Gemellensem, Libisosam Foroaugustanam, Salariam, Ilicos, Carthaginem Novam) novimus et nonnulla municipia et oppida, quorum nomina adhuc ignota sunt. Castulonenses, qui Caesarii Iuvenales iuxta flumen *Guadalimar* appellantur, Saetabitanos, qui Augustanos in agro a Sucrone rigato, Mentenos, qui et Bastulos, Oretanos, qui et Germanicos, Toletanos in margine Tagi, Segobrigenses prope lapicidas lapidis specularis cet. laudant tituli et AUCTORES antiquissimi nonnulli.

Via Augusta a Summo Pyrenaeo Carthaginem (SCHMIDT, in: XVII/1, p. 1–2) oram maris Mediterranei legit et protinus in occidentem Castulonem ducit (ID., p. 44–45). Via a Caesaraugusta per Complutum Augustam Emeritam versus (CAMPEDELLI, in: XVII/1, p. 189–190) iuxta flumen Tagum Toletum attingit et agros Carpetanorum transit. In media parte conventus via a Castulone Saltigim, olim Via Herculea dicta, nota est (SCHMIDT, in: XVII/1, p. 215–216). Carthago Nova fuit etiam caput viae Complutum per Segobrigam ducentis (SCHMIDT, in: XVII/1, p. 221–222), ut testant miliaria duo prope *Huelves* (CU) reperta (XVII/1, p. 294–295). Itineraria etiam vias a Saltigi Segontiam (Itin. Anton. 447, 2–3; CAMPEDELLI, in: XVII/1, p. 239) et a Castulone in coloniam Acci (Itin. Anton. 404, 2–6; SCHMIDT, in: XVII/1, p. 241) tradunt.

In ipsis regionibus, quae Celtiberi, Carpetani, Contestati, Edetani et Oretani inter alios olim habitabant, plus quam 2.500 titulos hodie novimus, imprimis in partibus prope Segobrigam, Castulonem et Carthaginem Novam sed etiam in agris Saetabitano, Toletano et Ilicitano repertos. In insulis Baliarum circ. quadringenti tituli noti sunt. Fasciculum igitur ad titulos conventus Carthaginiensis edendos in partes quattuor paramus. In parte prima titulos Titulciae, Toleti, Consaburae et Segobrigae descripsimus, altera in agro Segobrigensi incipit et usque Ilugonem attingit. In tertia parte tituli regionum meridionalium conventus, in quarta Carthaginis Novae et orae Mediterraneae continentur.

De traditione litteraria et de laboribus in titulis investigandis in praefationibus singularum civitatum tractavimus, ubi vide. Schedas titulorum conventus Carthaginensis primi inter alios M. KOCH (Carthaginis Novae et viciniae), U. SCHILLINGER-HÄFELE (*provincia de Albacete*) et imprimis G. ALFÖLDY (*provincias de Cuenca* et *Ciudad Real*) pararunt. Postea collegae nonnulli regiones ipsas peragrarunt et titulos plurimos ediderunt. Inde ab a. 2004 G. ALFÖLDY interim defunctus et ego ad hunc fasciculum Corporis conficiendum laboravimus.

Gratias ago collegis et amicis omnibus, qui imagines photographicas schedasque nobis miserunt et ad hoc opus contulerunt. G. GARCÍA ATIÉNZAR mihi magno auxilio fuit in confectione tabularum geographicarum. Gratiarum actionem etiam debeo R. HAENSCH, M. MAYER, J. VELAZA et M. HEIL, qui manuscriptum legerunt, et imprimis collegae Berolinensi C. CAMPEDELLI, quae opus integrum paravit et errores nonnullos correxit.

Lucenti, m. Mart. a. 2019

J. M. A.